

θὰ ἐτρέπεσο εἰς φυγὴν ἀκράτητον. Μένων ὅμως περιπίπτεις ἀπὸ τῆς Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυβδιν. Θέλων νὰ πνίξης εἰς τὰ νάματα τοῦ ζύθου τοὺς μουσικοὺς τόνους, δὲν προσέχεις εἰς τὸ μέτρον, καὶ ὅταν ἐγερθῇς νὰ ἀναχωρήσῃς, εὐχαρίστως θὰ ἐβλεπες κἀνένα νὰ σοὶ προσφέρῃ τὸν βραχίονα. Καὶ εἶνε κρῖμα ἀληθῶς ὅτι δὲν ἔχεις διαυγῇ τὴν διάνοιαν, διότι τότε, περὶ τὸ μεσονύκτιον, δύνασαι νὰ ἴδῃς πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ Ζύθου! Ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν σου, εἰς πᾶσαν θύραν, εἰς πᾶσαν αὐλὴν, εἰς πᾶν παράθυρον βλέπεις τὸ αὐτὸ πλαστικὸν σύμπλεγμα, τουτέστι μίαν **Kellnerin** φέρουσαν εἰκοσάδα λαγῶν μεστῶν ἀφρίζοντος ζύθου καὶ ὁμοιάζουσαν φάντασμα ἐν μέσῳ τοῦ πυκνοῦ καπνοῦ τῶν πιπτῶν, καὶ ὀλίγον ἀπώτερόν τῆς ἱερείας στίφη κα-θιμένων ἀνθρώπων μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις ἀγωνιώδους μακαριότητος, τεινόντων τὰς χεῖρας πρὸς τὰς λαγῆνας μὲ τόσῃ προθυμίᾳ, ὥστε θὰ ἔλεγες ὅτι πρὸ εἰκοσι καὶ τεσσάρων ὠρῶν δὲν ἐδρόσιον τὰ χεῖλη των οὔτε δι' ὕδατος! Δυστυχῆς ὅστις δὲν μετέχει τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τούτου! Εἶνε ὁ παράχορδος τόνος ἐντελεστάτης μουσικῆς ἀρμονίας. Θὰ εὕρῃ τὴν ζωὴν τοῦ Μονάχου ψυχρὰν, ἄχρουν καὶ μονότονον, καὶ θὰ νομίσῃ ἐαυτὸν μόνον ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς εὐθυμίας καὶ ἀδελφότητος.¹

ΕΙΡΚΤΑΙ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Ἐν Λονδίῳ, κατ' Ἀύγουστον τοῦ 1879.

Ἀφ' οὗ ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ ἡδυνήθημεν νὰ γείνωμεν θεαταὶ τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν ἀθλίων τοῦ Λονδίνου² εἰς τὸ Οὐάϊτ Τσάπελ, νομίζω ὅτι ἐνδιαφέρον εἶνε νὰ μάθωμεν καὶ πῶς οἱ Ἀγγλοὶ τοὺς μεταχειρίζονται, ὅταν ὁ νόμος τοὺς καταστήσῃ ὑποχείριους. Ἡ εἰρκτὴ τοῦ Μίλθαγκ (**Millbank**), ἥτις ἔχει τι τὸ παρεμφερὲς πρὸς τὴν παλαιὰν Βαστίλλην τῆς Γαλλίας καὶ εἶνε μαύρη καὶ κοκκίνη κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν τῆς ὄψιν, ἐκτίσθη ἀπὸ ὀδοπόνητον περίπου ἐτῶν ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Οὐεστμίνστερ. Ἡ εἰρκτὴ αὕτη ἔχει πολλὰ τὰ περίεργα, ἅτινα τὴν καθιστῶσιν ἀξίαν ἐπισκέψεως. Τὸ Νιούγκαϊτ (**Newgate**) εἶνε ἡ παλαιὰ κατάμαυρος ἱστορικὴ εἰρκτὴ, ὅπου ἐν πάσῃ τοῦ τῇ φρικῇ ἀνοροῦται τὸ φάσμα τῶν παρελθόντων χρόνων, τὸ Μίλθαγκ εἶνε ἡ νεωτέρα εἰρκτὴ, ὅπου ἡ φιланθρωπία ἀνθρώπου τιμίου ἅμα δὲ καὶ ἐπιεικοῦς καὶ σταθεροῦ ὑπογλυκαίνει τὴν γνωστὴν αὐστηρότητα τοῦ συστήματος τῆς κατὰ κελλία καθειρξῆς.

Ἡ εἰρκτὴ τοῦ Μίλθαγκ κεῖται μεταξὺ τοῦ Ὁξφορντ Βράιτζ (**Oxford-Bridge**) καὶ τοῦ Λάμπεθ, ἔχει δὲ σχῆμα περιφερείας, εἰς ἣν καταλήγουσιν ἑξὺ πεντάγωνα ὁρμώμενα ἀπὸ κεντρικοῦ τινος σημείου, ὅπερ εἶνε ὁ ναῖσκος, ἐν ᾧ ἀκροῶν-

1. *Ημεῖρα*.

2. Ἰδὲ *Η'* τόμον τῆς *Ἑστίας*, σελ. 516.

ταὶ τοῦ ἱεροῦ λόγου οἱ κρατούμενοι. Ἐχει ὑψηλὰ τὰ τεῖχη καὶ τρυπημένα ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς κιγκλιδωτῶν παραθύρων καὶ ὑψηλοὺς ἐπίσης καὶ ἐστρογγυλλωμένους τοὺς πύργους, μὲ τέσσαρας στενάς πολεμίστρας. Ὑψοῦται δὲ φοβερά ὥς τι ὑπερμέγεθες φρούριον παρὰ τὸν Τάμεσιν, ἐκεῖθεν δ' ἄλλοτε ἀπέπλεον διὰ τὴν Αὐστραλίαν τὰ μαύρα πλοῖα τὰ πλήρη καταδίκων. Εἶνε τῆς εἰρκτῆς ταύτης ὑψηλοὶ οἱ τοῖχοι καὶ μαυροκόκκινοι, λευκαὶ δὲ ἐκ πορτλανδικοῦ λίθου αἱ γωνίαι, ὥστε νομίζεις ὅτι χιὼν κατεκάλυψεν αὐτάς ὅπως καὶ τὰς τοῦ βασιλικοῦ παλατίου τοῦ Σαιν Τζαίμς. Ὑπεράνω τοῦ ἐξωτερικοῦ τεῖχους τῆς εἰρκτῆς διακρίνονται οἱ πλίνθινοι τοῖχοι τῶν ὑψηλῶν οἰκῶν τῆς πλατείας τοῦ Πόντομβου, μακρότερον δ' ἔτι, ἔνθεν μὲν τὰ κεραμοურγεῖα τοῦ Δούλτων, ἔνθεν δὲ ὁ ἀλλοκότος γοτθικοῦ ῥυθμοῦ γιγάντειος πύργος τοῦ Βουλευτηρίου, πύργος οὗτινος ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὑπομιμνήσκει τὰς Ἰνδίας ἅμα καὶ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τῶν Τυδώρων. Τὰ ὀξέα συρίγματα τῶν ἀτμομηχανῶν τοῦ σιδηροδρόμου διήκουσι μόνον μέχρι τῶν καταδίκων, οἵτινες ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ἐνὸς ἀξιωματικοῦ σιάπτουσιν εἰς τινα γωνίαν λαχανοκήπου κειμένου μεταξὺ τῶν πύργων καὶ τῶν τειχῶν τοῦ κυρίου οἰκοδομήματος τῆς εἰρκτῆς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς περιφερείας.

Οἱ ἐκεῖ ἐργαζόμενοι εἶνε στρατιῶται κατὰδικοι. Φοροῦσι πιλιδίον τι στρατιωτικόν, τὸ δὲ ἱμάτιόν των ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς τὴν στολὴν τοῦ στρατιώτου ἢ πρὸς τοῦ καταδίκου τὸ ἐνδυμα. Οἱ κατὰδικοι στρατιῶται εἰς τὸ Μίλθαγκ ὑφίστανται πλήρη τὴν ποινὴν των, οἱ λοιποὶ ἐνείνα μόνον μῆνας διαιτῶνται ἐνταῦθα, ἔπειτα δὲ μεταφέρονται ἀλλαχοῦ, ἐνθα ὑποβάλλονται εἰς τὴν ποινὴν τῶν καταναγκαστικῶν ἔργων.

Ὑπάρχουσι τανὺν εἰς τὸ Μίλθαγκ 1,138 κατὰδικοι, χωρεῖ δὲ ἡ εἰρκτὴ μόνον 1,198. Πρὸς φρούρησιν τῶν καταδίκων ὁ διοικητὴς τῆς εἰρκτῆς κ. Τάλβοτ Χάρβεϋ, πρῶν λοχαγὸς τῶν οὐσσάρων, ἔχει ὑπὸ τὰς προσταγὰς του 102 φύλακας. Καὶ εἶνε μὲν οἱ ἄνδρες οὗτοι μικρὰ σχετικῶς δύνამεις, ἀλλ' ὁ κ. Χάρβεϋ, ὡς ἀμέσως θὰ ἴδωμεν, διαθέτει καὶ ἄλλην τινὰ δύναμιν ὅλως πνευματικὴν.

Ὑπερβάντες τῆς πύλης τὸν οὐδὸν καὶ διελθόντες διὰ τοῦ οἰκήματος τοῦ πυλωροῦ, ἀναβαίνομεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διοικητοῦ καὶ ἰσάμεθα ἐπὶ μικρὸν παρατηροῦντες τὸ ἀνηρτημένον ἐπὶ τοῦ τοίχου σχεδιογράφημα τῆς εἰρκτῆς, μὲ τὰ πεντάγωνά του, τὰ ὅποια ἐνεκεντρίζοντο εἰς ἐν σημεῖον κεντρικόν, ὅμοια πρὸς πέταλα ὑπερμεγέθους ἄνθους—ἄνθους λίθων καὶ πηλοῦ. Ἐπὶ τῶν τραπεζῶν βλέπεις τὰς φωτογραφικὰς εἰκόνας τῶν καταδίκων κατὰ σειρὰν, κατατεταγμένους κατὰ τὸ εἶδος τοῦ κακούργηματος, δι' ὃ ἕκαστος εἶνε καθειργμένος· πάντες εἶνε φωτογρα-

φημένοι, ὅπως ἄλλοτε ὑπεδηλώσαμεν, μὲ τὰς χεῖρας ἐμπρὸς ὡς ἂν προσήχοντο. Εἶνε δὲ παρτιρῆσεως ἄξιον ὅτι ἀπὸ τῶν προσώπων ἐκείνων ἔχει ἐκλείψει πᾶς ἐθνικὸς χαρακτήρ ἕνεκα τοῦ ξυρίσματος τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ γενείου. Πάντα τὰ ἐξυρισμένα ἐκεῖνα κρανία ῥυοῖσιν πρὸς κεφαλὰς ὑποκριτῶν μικροῦ τινος κωμικοῦ θεάτρου, ἀδύνατον δ' εἶναι νὰ διακρίνης ἐὰν ᾖνε Ἀγγλος, Ἰρλανδὸς, Σκωτὸς ἢ Γερμανὸς τὸ εἰκονιζόμενον πρόσωπον, τὸ πολὺ πολὺ θὰ τοὺς ἐκλάβης ὡς χωρικοὺς ἀγροίκους καὶ βλακωδεῖς. Καὶ ὅμως εἶνε ἀπαισίως ποικίλα τὰ κρανία ἐκεῖνα καὶ τεκμηριούσι πάντας τοὺς βαθμοὺς τῆς κακουργίας ἀπὸ τῆς κλοπῆς ἢ τῆς ἀρπαγῆς ἐνὸς μαντιλίου ἢ ἐνὸς ὥρολογίου μέχρι τοῦ φόβου καὶ τοῦ βιασμοῦ. Ὑπὸ τὸ φωτογράφημα εἶνε ἀναγεγραμμένον καὶ τοῦ κακούργου καὶ τοῦ κακουργήματος τὸ ὄνομα. Ἐκεῖ βλέπεις ὀνόματα σκωττικὰ ὡς Μάκ Κάβερ, Ἰρλανδικὰ ὡς Πάτρικ, γαλλικὰ ὡς Λουί Γαλλοῦ, διότι τὸ ἐγκλημα δὲν ἔχει πατρίδα ἰδιαιτέραν, ὡς εὐφυῶς μοὶ παρετήρησε λόγιός τις ἀξιάγαστος ἐκεῖ προστυχὼν, ὁ κ. Φράγκ Μάρσαλ, ὅστις συνέγραψε ἀξιόλογον *Μελέτην περὶ τοῦ Ἀμλέτου*, ἀλλ' ἀνήκει εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον.

Καταλιπόντες τὰ φωτογραφήματα ἐκεῖνα τῶν ἐγκλημάτων, μετέβημεν ὅπως ἐπισκεφθῶμεν αὐτὴν τὴν εἰρκτὴν ἀπὸ πενταγώνου εἰς πεντάγωνον. Οἱ μακροὶ τῆς εἰρκτῆς κεραμόκτιστοι καὶ ἀσβεστομαμένοι διαδρόμοι εἶνε ἄληθῶς φλαμανδικῆς καθαριότητος, κατὰλευκοί, ἀλλὰ νοτισμένοι ὑπὸ τῆς ὑγρασίας· διατρέχων δ' αὐτοὺς νομίζεις ὅτι εὕρισκας εἰς τοὺς διαδρόμους μοναστηρίου μᾶλλον ἢ εἰρκτῆς. Τὰ κελλία ἀνοίγονται πάντα πρὸς τὸ ἐν μέρος τοῦ τοίχου ἀπέναντι τοῦ ἐξωθεν εἰσερχομένου φωτός. Αἱ θύραι εἶνε μαῦραι καὶ ἔχουσι μικρὰ τετραγωνικὰ ἀνοίγματα πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν ἐντὸς, τὰ ἀνοίγματα δὲ ταῦτα ἔχουσι σινδιδιον σκέπασμα καταπίπτον ἐκ τοῦ ἄνω μέρους πρὸς τὸ κάτω, ὡς καταπίπτει ἡ μάχαιρα τῆς λαιμητόμου, πρὸ τῶν ἀνοιγμάτων δὲ ὑπάρχουσι κιγκλίδες ἐκ μαυρισμένου σιδήρου. Εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἑκάστος κατὰδικὸς ἔχει κλίνην, τῆς ὁποίας καθ' ἑκάστην πρωΐαν τυλίσσει κυλινδρικῶς τὸ στῤῥωμα καὶ τὸ σκέπασμα καὶ τὰ ἐκτυλίσσει πάλιν τὴν ἐσπέραν. Παρὰ τὴν κλίνην ἐκάστου κεῖνται ποτήριον καὶ ὑδροφόρος ὑδρία ἐκ ψευδαργύρου, ἔνθα ὑπάρχει τὸ πρὸς πόσιν καὶ πρὸς πλυσιν ἀναγκαῖον ὕδωρ, ἐργαλεῖα καὶ βιβλία, ἡ Ἱερὰ Γραφή, μυθιστορία ἢ ἄλλα.

Μᾶς ἦνοιξαν τὸ κελλίον, ἔνθα ἀνθρωπὸς τις ἐνδεδυμένος βραχὺ φαῖδν ἱμάτιον, περισκελίδα μέχρι τοῦ γόνατος καὶ περικνηρίδας, ὡς περὶ που ἐνεδύοντο κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, (διότι αὕτη εἶνε ἡ κεκανονισμένη στολὴ τῆς εἰρκτῆς), ἐργάζετο διὰ ῥαπτικῆς μηχανῆς. Εὐθὺς ἄμα εἰσήλ-

θομεν, ὁ κατὰδικος κατὰ τὰ προστεταγμένα ἀφῆκε τὴν ἐργασίαν του καὶ ἐγερεῖς ἔστη ἐνώπιόν μας ἐν στάσει στρατιωτικῇ μὲ τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ, τὰς χεῖρας τεταμένας πρὸς τοὺς μηρούς καὶ τοὺς πόδας συνημμένους κατὰ τὰς πτέρνας ἐν σχήματι γωνίας. Ἦτο ῥάπτης καὶ ἐξήκει ἐν τῇ εἰρκτῇ τὴν τέχνην του, εἵχε δὲ καταδικασθῇ δι' ἑπτὰ ἔτη. Ὅποιον ἐγκλημα εἵχε διαπράξει; Ὁ διοικητὴς δὲν τὸν ἠρώτησεν ἵνα μὴ τὸν ταπεινώσῃ ἐνώπιον ξένων. Καὶ κατὰδικος ἔτι ὅταν ᾖνε ὁ ἀνθρωπος, δὲν τὸν ἐξευτελίζουσιν ἐνώπιον ἄλλων, τὸν κανόνα δὲ τοῦτον ἀπαρασλεύτως τηρεῖ ὁ διοικῶν τὴν εἰρκτὴν λοχαγὸς Χάρβεϋ, προσπαθὼν διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ ἀφυπνίσῃ τὴν ἀρχιγεννὴ καὶ ἐμφυταν καὶ αὐτῷ τῷ κακούργῳ ἀνθρωπίνην τιμιότητα καὶ ἐσθόμενος τοῦ Θεοῦ τὰ πλάσματα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐσχάτῃ των καταπτώσει. Ὅθεν ὑπακούουσιν αὐτῷ οἱ κατὰδικοι μετ' ἀφοσιώσεως ὁμοίας πρὸς ἐκείνην, ἣν δεικνύουσι τὰ θηρία πρὸς τὸν δαμαστὴν αὐτῶν. Κλίνουσι τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς ἀδιαλλάκτου καὶ αὐστηρῶς δικαίας καὶ ἀμερολήπτου σταθερότητος τοῦ πρᾶου διοικητοῦ, καὶ οὐδέποτε ἢ σπανιώτατα ἐγείρουσι στασιώδη τὴν κεφαλὴν κατ' αὐτοῦ.

Πράττει δὲ καὶ τὸ ἐξῆς ὁ κ. Χάρβεϋ. Ὅταν τις π.χ. δολοφόνος ὀδηγῆται εἰς τὸ Μίλδαγκ, οὐδὲ κἂν λέγει πρὸς τοὺς φύλακες ὅτι ἐκεῖνος εἶνε φονεὺς, ὥστε οἱ φύλακες ἀγνοοῦσι καὶ τὸ ἐγκλημα, ὅπερ διέπραξεν ὁ νεωστὶ καθεῖρχθεις, καὶ τὴν ποινὴν, ἣτις τῷ ἐπεβλήθη. Τίς δ' ἄλλως ἢ ἀνάγκη τοῦ νὰ γινώσκωσι ταῦτα; Πολλὰκις συμβαίνει φονεὺς τις νὰ παρήχθῃ εἰς τὸ ἐγκλημα τοῦτο ὑπὸ τινος μανίας πρὸς τὸ αἷμα, καθ' ὃν ὁ Δάντης ἔδωκε χαρακτηρισμὸν, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ψυχὴν φαυλοτέραν κοινῶς τινος κλέπτου ἢ ἀνάνδρου ἀνθρώπου.

Οἱ στρατιωτικοὶ κατὰδικοι διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις, α', β' καὶ γ' καὶ φέρει ἕκαστος σεσημασμένην εἰς τὸν ἀριστερόν βραχίονα διὰ ταινιῶν ἐξ ἐρυθροῦ ἐρίου τὴν τάξιν εἰς ἣν ἀνήκει. Οἱ καλῶς διάγοντες δύνανται μετὰ ἐν ἔτος νὰ μετατεθῶσιν ἀπὸ τῆς γ' τάξεως εἰς τὴν β' καὶ ἔπειτα πάλιν εἰς τὴν α'. Εἶδον ἐν τῷ κελλίῳ τοῦ κατὰδικου στρατιώτη, κακουργήσαντα ἐν ταῖς Ἰνδίας καὶ ἀποτίνοντα τὴν ποινὴν του ἐν Λονδίῳ. Ἦ ὅψις του ἐτεκμηρίου ὅτι ἀγογγύστως ἐνεκαρτέρει εἰς τὴν δυστυχίαν του, βεβαίως δὲ ἦτο τίμιος ἀνθρωπος.

Τὸ κελλίον ἐκάστου κατὰδικου φωτίζεται διὰ φωταερίου, οἱ δὲ λαμπτήρες ἀνάπτονται ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαδρόμῳ, ἔνθα ἀδιακόπως περιφέρονται οἱ φύλακες φοροῦντες καστόρινα πέδιλα, ἵνα μὴ γίνωνται ἀκουστὰ τὰ βήματά των. Προφυλάττει δὲ τοὺς λαμπτήρας ἀπὸ πάσης κακοδούλου ἀποπείρας τῶν κατὰδικων πλᾶξ παχυτάτου ὕαλου ἢ κέρατος, τὴν λεπτομέρειαν

ταύτην δὲν ἐνθυμοῦμαι καλῶς. Πλὴν δὲ τούτων δύναται ὁ κατάδικος ἐξάγων δι' ἐπιμήκους τινὸς ὁπῆς ὑπαρχούσης ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ κελλίου τοῦ ξυλίνην τρίχρουν γλωσσίδα, διότι τοιοῦτον εἶνε τὸ σύνθημα, νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειάν τινος τῶν φυλάκων.

Ἐπορεύθημεν ἔπειτα εἰς τὰ μαγειρεῖα. Εἰς ὑπερμεγέθη καζάνια ἀφρίζει ἡ σούπα καὶ βράζει ἡ σοκολάτα. Λάμπουν ἐκ τῆς καθαριότητος τὰ χαλκώματα. Οἱ ἐπὶ τῷ μαγειρείῳ τεταγμένοι κατάδικοι, οἵτινες εἶνε ῥωμαλεώτατοι στρατιῶται, παρατάσσονται εἰς γραμμὴν ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ διοικητοῦ. Ὅμοίως πράττουσι καὶ οἱ φύλακες ὅταν διέρχεται ἐπιθεωρῶν ὁ διοικητής, ἕκαστος δὲ τῷ λέγει·

— Τὰ πάντα ἔχουσι καλῶς, οὐδεὶς κατάδικος ἐτιμωρήθη!

Ἐκ τῶν 4,400 κρατουμένων, δύο μόνον ἦσαν τιμωρημένοι ὅτε ἐπεσκεπτόμην τὴν εἰρκτὴν.

Μὰς εἰσάγουσιν ἔπειτα εἰς τι τοῦ καταστήματος βιβλιοδετεῖον καὶ λιθογραφεῖον, ἐν ᾧ ἐργάζονται κατάδικοι. Ὁὰ τοὺς ἐξελάμβανε δὲ τις βεβαίως ὡς τιμίους ἐργάτας, ἂν δὲν ἐφόρουσαν πάντες τὴν στολὴν τοῦ καθειργμένου καὶ ἂν δὲν ἐπεκράτει βαθυτάτη σιγὴ ὡς εἰς μοναστήριον, διότι δὲν ἤξεύρω πῶς καὶ αὐταὶ αἱ μηχαναὶ ἐκινεῖντο χωρὶς σχεδὸν νὰ κροτῶσιν. Ἡ ἀθειρξίς ἐν τῷ κελλίῳ εἶνε μέχρι τινὸς ὑποφερτὴ, ὅταν μάλιστα συνειθίσῃ τις, *cellula continuata dulcescit*, λέγει ὁ λόγος, ἀλλ' ἡ ἐπιβεβλημένη ἐκεῖνη σιγὴ εἶνε ἀληθῶς φοβερά καὶ νομίζει τις ὅτι τῶν ἀδυνάτων θὰ ἦτο νὰ τὴν ὑποφέρῃ, προτιμότερος ὁ θάνατος. Τοὺς καταδικούς ὅμως τοὺς αἰζει ἡ ἐργασία, διότι βιβλιοδετοῦντες καὶ λιθογραφοῦντες λησμονοῦσι τὴν ἄλλην αὐτῶν κακοδαιμονίαν, καὶ φαντάζονται ὅτι εὕρισκονται ἀκόμη εἰς τὸ ἐργαστήριον.

Ἐθαυμάσαμεν ἀληθῶς τὴν τάξιν ἐκεῖνην καὶ τὴν καθαριότητα, καὶ ἐμακαρίσαμεν τοὺς διέποντας τὴν περιώνυμον ἐκεῖνην εἰρκτὴν, οἵτινες κατορθοῦσι μετὰ βραχὺν χρόνον νὰ μεταβάλλωσι τοὺς κακούργους εἰς ἀνθρώπους χρησίμους τῇ κοινωνίᾳ.

— Μὴ ὀμιλεῖτε γαλλιστί, μὰς εἶπεν εἰς τῶν φυλάκων, διότι εὕρισκονται ἐδῶ συμπολιταὶ σας.

Οὕτε μὰς τοὺς ὠνόμασεν οὕτε μὰς τοὺς ἐδειξε τοὺς γάλλους, ἀλλὰ τοὺς διεκρίναμεν. Εἶδον ἕνα οὐτινος τὸ πρόσωπον κατεκάλυψεν ἡ αἰσχὺν. Ἐν ᾧ κατεγίνετο εἰς τὴν βιβλιοδεσίαν ἐγείνετο καταπόρφυρος ὁ δυστυχής, καὶ ἐφαίνετο λίαν σενοχωρημένος εὐθὺς ἅμα ἤκουσε τὴν γλῶσσαν τὴν γαλλικὴν, τὴν γλῶσσαν, ἣν ἐψέλλιζε κατὰ τοὺς ἀθῶους τῆς παιδικῆς ἡλικίας χρόνους! — Ἦτο κιβδηλοποιὸς ἐκεῖνος. Τί ἄρα νὰ ἐσκέπτετο μετὰ τῶν Ἀγγλῶν, οἵτινες καὶ αὐτοὶ δὲν ἀπολαύουσι πλείοτερον ἐκείνου τῶν ἀγαθῶν τῆς φιλικῆς πατρίδος; Μοὶ ἐφάνη ὅτι ὁ περίλυ-

πος ὀφθαλμός του παρηκολούθει ἡμᾶς ἀπεχουμένους, καὶ ὅτι, καίπερ ἔχων κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν, λάθρα ἠτένιζε πρὸς ἡμᾶς ὡς ἂν ἤθελε τι νὰ εἴπῃ ὁ ταλαίπωρος!

Καὶ φύλακες καὶ κατάδικοι χαϊρετίζουσι στρατιωτικῶς τὸν διοικητὴν ἐξερχόμενον, ἀλλ' ἡ ἐργασία ἐξακολουθεῖ. . .

Ὅταν τις τῶν καταδικῶν ἔχῃ τι ἴδιον νὰ ἀνακοινώσῃ ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐργασίαν, τῷ ἐπιτρέπει ὁ διοικητής νὰ δημηλήσῃ καὶ προσπαθεῖ μάλιστα κατὰ πάντα τρόπον νὰ τῷ ἀναπτύξῃ τὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν ἀγάπην. Ἡ ἐργασία θεωρεῖται τὸ συντελεστικώτατον πρὸς ἀνόρθωσιν τοῦ ἥθους μέσον, ἡ δὲ στέρησις τῆς ἐργασίας βαρυτάτη ποινὴ. Παντοῖα δ' εἶνε τὰ βιβλιοδετικὰ καὶ λιθογραφικὰ ἔργα, τὰ ὅποια παράγουσιν οἱ κατάδικοι, ὡς λ. χ. πίνακες γεωγραφικοὶ καὶ σχέδια καὶ ἄλλα, ὧν παραλείπομεν τὴν ἀρίθμησην.

Ἡδυνήθην νὰ παρατηρήσω τὸ μέγα οὕτως εἶπεῖν βιβλίον τῆς εἰρκτῆς, τὸ ὅποιον εἶνε περιεργότατον ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς καταστατικῆς τοῦ ἐγκλήματος. Πεντήκοντα καὶ ἑκατοντάκις χίλια ὀνόματα εἶνε κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ ἐκεῖνῳ, καὶ πλὴν τῶν ὀνομάτων πᾶσα ἄλλη ἐν περιλήψει ἀναγκαία λεπτομέρεια ἔπονται πίνακες ἀναλυτικοί. Ἐκ τοῦ βιβλίου ἐκείνου δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ καὶ κατὰ πόλεις τὸν βαθμὸν τοῦ ἐγκλήματος, τὸ περιεργὸν μάλιστα εἶνε ὅτι τὸ Λονδίνον, τὸ τέρας ἐκεῖνο τῶν πόλεων, δὲν ἀριθμεῖ ἐν τοῖς τέκνοις του τοὺς πλείστους τῶν ἀναγεγραμμένων καταδικῶν. Προηγείται τὸ Tauton καὶ μετ' αὐτὸ ἐρχεται, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, τὸ Νη-ουκάστλ.

Ἄλλο περιεργόν. Κατὰ ποίαν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου εὕρισκε τις πλείονας κακούργους; Μεταξὺ τοῦ 40 καὶ 80 ἔτους, τὰ δὲ πρῶτα ἐγκλήματα μεταξὺ τοῦ 20 καὶ 30 ἔτους, ἡ ἀναλογία δ' αὕτη τῶν πρώτων ἐγκλημάτων εἶνε ἡ αὐτὴ εἰς ἀμφοτέρω τὰ φύλα. Διότι καὶ αἱ γυναῖκες τότε μάλιστα, μεταξὺ τοῦ 20 καὶ 30 ἔτους, συμβαίνει διὰ πρώτην φορὰν νὰ κακουργήσωσι· ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἐγκλήματος παρατηρεῖται εἰς τὰς γυναῖκας μεταξὺ τοῦ 30 καὶ 40 ἔτους. Ἀξίον παρατηρήσεως ἐπίσης εἶνε ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ ὡς πρὸς τὸ ἐγκλημα καὶ μεταξὺ ἐγγάμων καὶ ἀγάμων. Ἐπὶ 400 κακούργων, 32[8 εἶνε ἐγγαμοὶ καὶ 67[2 ἀγαμοί. Ἡ ἐναντία ἀναλογία ὑπάρχει ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας· ἐπὶ 400 κακούργων γυναικῶν, 59[12 εἶνε ἀνύπανδροι καὶ 40[88 ὑπανδροί.

Δὲν ἐγένετο δυνατόν νὰ ἴδωμεν τὰς καθειργμένους γυναῖκας, διότι οὕτε εἰς κυρίας ἐπιτρέπεται νὰ ἐπισκεπτόνται τὴν εἰρκτὴν τῶν ἀνδρῶν οὕτε εἰς ἀνδρας τὴν τῶν γυναικῶν. Αἱ καθειργμέναι γυναῖκες ἐργάζονται ἐπίσης. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν

καταγίνονται εἰς τὴν κανονικὴν δίπλωσιν τῶν τυπογραφικῶν φύλλων, τὰ ὅποια ἔπειτα πέμπονται εἰς τοὺς περὶ τὴν βιβλιοδετικὴν ἀσχολουμένους καταδίκους ἵνα τὰ δέσωσι. Ἐν ᾧ δὲ οἱ ἄνδρες κατασκευάζουσι διὰ τὸ Ναυαρχεῖον τὰ πεπισσωμένα σχοινία ἢ, ῥάπτει ὄντες, ῥάπτουσι τὰς στολὰς τῶν ἀστυνομικῶν κλητῆρων ἢ κατασκευάζουσιν, ἂν ᾔνε ὑποδηματοποιοὶ, τὰ ὑποδήματά των (διότι ὁλόκληρος ἡ στολὴ καὶ ὑπόδησις τῶν ἀστυνομικῶν ὁργάνων, πλὴν τοῦ πύλου, κατασκευάζονται ἐν ταῖς εἰρκταῖς), αἱ καθεργαζόμεναι γυναῖκες ῥάπτουσιν ἀσπρορόβουχα ἢ πλύνουσι τὰ ρυπαρά. Αἱ καθεργαζόμεναι τοῦ Μίλβαγκ πλύνουσι τὰ ρούχα τριῶν φυλακῶν.

Πᾶσαι δ' αὐταὶ αἱ ἐργασίαι τελοῦνται ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ἀξιωματικῶν ἀόπλων καὶ μὴ ἐχόντων παρὰ μόνον τὴν μικρὰν ῥάβδον τὴν ἐκπροσωποῦσαν τοῦ νόμου τὴν ἰσχὺν, ἀλλ' εἶνε πάντες οὗτοι ἀρχαῖοι στρατιῶται δεδοκιμασμένης εὐσταθείας καὶ ἰκανότητος. Καθ' ἑκάστην Κυριακὴν τελοῦνται δύο ἀκολουθίαι εἰς τὸ σρογγύλον παρεκκλησίον, εἰς ἃς πορεύονται οἱ κατάδικοι, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ἴστανται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἱεροτελεστίας οἱ φύλακες ἐπὶ ὑψηλοτέρων βάθρων ἰστάμενοι, ἐν ᾧ οἱ κατάδικοι κάθηνται κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῶν ξυλίων θρανίων. Πάντας ἐπιβλέπει ὑπεράνω πάντων ἰστάμενος ὁ διοικητής. Οἱ κατάδικοι ἐν ταῖς τεταγμέναις στιγμαῖς ψάλλουσιν ὕμνους, οἷος ὁ ἀρχόμενος διὰ τῶν λέξεων

Κύριε τῆς εἰρήνης, αἰώνιε Βασιλεῦ
καὶ εἶνε ἀληθῶς παράξενον ἅμα καὶ ἐπιβλητὸν τὸ θέαμα τοῦτο.

Ἐνίοτε ἐπιβάλλονται ποιναὶ εἰς ἐκείνους τῶν καταδίκων, οἵτινες ἤθελον ταλμῆσαι νὰ διαταράξωσι τὴν νεκρικὴν σιγὴν τὴν ἀπανταχοῦ ἐπικρατοῦσαν. Ἐντὸς ἰδιαίτερου κελλίου εἶδον ἓνα ἐκ τούτων Ἱρλανδὸν τὸ γένος, ὅστις ἐτιμωρεῖτο ἐπὶ ἀνυποταξίᾳ. Ἡ ὄψις του ἐδείκνυε καὶ ἀγριότητα καὶ ἀποβλάκωσιν, διότι ἡ ποινὴ του συνίστατο εἰς τὸ νὰ στρέφῃ μηχανήματα, ὅπερ καλοῦσι crank. Τὸ ὄργανον τοῦτο κινούμενον κάμνει δύο χιλιάδας γύρους καθ' ὥραν, τοὺς δὲ γύρους τούτους ὑπάρχει ἐπίτηδες σημειωτής, ὅστις τοὺς σημειώνει ἐπὶ πίνακος διὰ νὰ τελῶνται ἀκριβῶς, οὕτω δὲ ὁ δυστυχὴς Ἱρλανδὸς ἐπὶ 84 ἡμέρας ἔμελλε νὰ γυρίξῃ τὸ crank ἐργαζόμενος 74[2 ὥρας καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Φρικτὸν εἶνε τὸ νὰ ἀναλογισθῇ τις τί θὰ ὑποφέρει, πλὴν τοῦ σωματικοῦ πόνου, ὅστις δὲν εἶνε ὀλίγον βαρὺς, ἀνθρωπος ἐξ ἀπαντος ἡναγχασμένος νὰ ἔχῃ ἐπὶ τόσον μακρὸν χρόνον ἀδιαλείπτως προσηλωμένον τὸν νοῦν του εἰς τοιοῦτον μηχανήμα, τὸ ὅποιον καὶ ἐντὸς βραχυτέρου χρόνου δύναται νὰ ἀποκτηνῶσθαι.

Πρὶν ἢ ὑποβληθῇ τις κατάδικος εἰς τὸ φοβερόν crank, ἐξετάζεται ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ ἂν ἔχῃ

τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς τοῦτο δυνάμεις καὶ δὲν ᾔνε φόβος νὰ πάθῃ ἡ ὑγεία του.

Εἰς ὁμοίαν ἱατρικὴν ἐξέτασιν ὑποβάλλονται καὶ ὅσοι ἐργάζονται ἐν τοῖς ἐργοστασίοις τῆς εἰρκτῆς.

Τρώγουσι δὲ οἱ κατάδικοι τρεῖς τῆς ἡμέρας, ἡ δὲ κυρία τροφή των σύγκειται ἐκ τεύου, χόνδρου (μπλιγουρίου) καὶ, διὰ τοὺς εὐτακτοτέρους, κακάου. Δις τῆς ἐβδομάδος τοῖς δίδεται κρέας καὶ σούπα.

Ἐγένετο ἄλλοτε χρῆσις καὶ βαρυτέρων ποιῶν κατὰ τῶν ἀπειθούντων καταδίκων, νῦν δὲ μεταχειρίζονται μόνον τὴν ποινὴν τοῦ λεγομένου shot-drill. Τὸ παίγνιον τοῦτο, ὡς δύναται τις νὰ τὸ ὀνομάσῃ, φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὅλως παιδαριῶδες, ἀλλ' ἡ συχνὴ αὐτοῦ χρῆσις καταντᾷ διὰ τὸν δι' αὐτοῦ τιμωρούμενον ἀληθῶς φοβερά ποινὴ. Ἐπὶ δύο δηλαδὴ τεμαχίων ξύλου σταυροειδῶς τεθειμένων καὶ σχηματιζόντων ἐν τῷ μέσῳ κοίλωμα ἀναγκάζεται ὁ τιμωρούμενος νὰ τοποθετῇ σφαῖραν, ἣν λαμβάνει ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἅμα τις λάβῃ μίαν σφαῖραν καὶ τὴν τοποθετήσῃ εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ ἐνὸς σταυροῦ, ἕτερος σταυρὸς στερεῖται τῆς σφαίρας του καὶ πρέπει ὁ τιμωρούμενος νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ἑλλεῖπον, ἡ ἰσχυροτάτη δραστηριότης καὶ ἡ ἐντονωσάτη μυϊκὴ δύναμις ταχέως καὶ εὐκόλως ἀποκάνουσι, διότι τὸ ἀπλούστατον αὐτὸ παίγνιδιον ἐξακολουθεῖ ἐπ' ἀπειρον. Ἐπὶ τρεῖς ὥρας κατὰ σειρὰν διαρκεῖ τὸ βασανιστήριον τοῦτο, καθ' ὃ ὁ βασανιζόμενος κύπτει λαμβάνων σφαῖρας ἀπὸ τοῦ ἐδάφους καὶ τοποθετῶν αὐτὰς εἰς κοιλώματα σταυρῶν. Καθ' ἑκάστον τέταρτον τῆς ὥρας δίδονται πέντε λεπτὰ ἀναπαύσεως εἰς τὸν τιμωρούμενον. Πάντες οἱ στρατιωτικοὶ κατάδικοι εὐθὺς ἅμα εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Μίλβαγκ τιμωροῦνται πρῶτον ἐπὶ ὅλον μῆνα διὰ τοῦ shot-drill, ἡ δὲ παράξενος αὕτη ἀσκήσις, ἂν βρέχῃ, ἐκτελεῖται εἰς ὑπόστεγον τόπον ἐπίτηδες παρεσκευασμένον.

Οἱ κατάδικοι ἐγείρονται τὴν 5 καὶ ἡμίσειαν πρωΐνῃν ὥραν τὸ θέρος καὶ τὴν 6 τὸν χειμῶνα, κατακλίνονται δὲ καὶ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα κατὰ τὴν 8 ἐσπερινὴν ὥραν. Οὐδεὶς μὴ στρατιωτικὸς κατάδικος διατρίβει εἰς τὸ Μίλβαγκ πέρα τῶν 9 μηνῶν, μετὰ τὸν ἔννατον μῆνα πέμπονται πρὸς τέλει ἀναγκαστικῶν ἔργων εἰς τὸ Πόρτσμουθ, τὸ Τσάταμ ἢ τὸ Πόρτλανδ. Ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς τῶν ἀναγκαστικῶν ἔργων εἰς τοὺς μὴ εἰς τὴν ἀγχόνῃν καταδικασμένους φονεῖς εἶνε 20 ἔτων.

— Ἐν τῷ βᾶθει δὲ τῶν μαύρων αὐτῶν ψυχῶν, ἡρωτήσαμεν, ὑπάρχουσιν ἄρα σπέρματα ἀγαθοῦ τινος συναισθήματος; διαφαίνεται ἀκτὶς τις φωτός;

— Βεβαίωτατα, ἀπήντησεν ὁ διοικητής, ἀρκεῖ νὰ θέλῃ τις νὰ τὰς δοκιμάσῃ. Πάντες μὲν δὲν

δύνανται νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ παραδείγματα ἀδόλου καὶ ἀνυποκρίτου μεταμελείας. Ἄλλως δὲ ζῇ ἐν Λονδίνῳ παλαιὸς τις κλέπτης, ὁ Φίδλερ Ζὸς, ὁ Κατεργαροῦς, ὅστις ἔχει γεῖναι ὁ ἀληθὴς τῆς μετανόας ἀπόστολος μεταξὺ τῶν παλαιῶν συναδέλφων του καὶ τῶν νέων μιμητῶν του. Ὁ Φίδλερ συναθροίζει τοὺς κακούργους, τοὺς διδάσκει καὶ ἐπιδεικνύει εἰς αὐτοὺς τὴν ἠθικὴν εὐδαιμονίαν, ἣν συνεπάγεται ἡ τιμιότης, κατάρθρωσε δὲ ὅχι ὀλίγους νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος. Ἡ ἀστυνομία δὲν ἀγνοεῖ ποῦ συνέρχονται τὰ τοιαῦτα meetings τῶν κλεπτῶν, ἀλλ' ἀδιαφορεῖ, καλῶς γινώσκουσα ὅτι μετὰ τὸ τέλος ἐκάστης συνεδρίας κάτι ἔχει νὰ κερδήσῃ ἢ φιλανθρωπία. Σημειωτέον δ' ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς ἐκεῖνα τὰ meetings, ἂν δὲν ἐπιδείξῃ τὸ ὑπὸ τοῦ Φίδλερ διδόμενον εἰσιτήριο.

Πολλὰ τοιαῦτα ἀλλόκοτα πράγματα βλέπει τις ἐν Λονδίνῳ, ἀνέγνωσα δὲ καὶ ἐν ὥραϊον βιβλίον εἰς 8ον ἐπιγραφόμενον *Mystic London* τὴν ἱστορίαν ἐνὸς κληρικοῦ, ὅστις τὰ Χριστοῦγεννα συνήθροικε τοὺς κακούργους τοῦ Λονδίνου εἰς συμπόσιον, καὶ ἐν ᾧ ἔτρωγον τοῖς ἑκάμνη τὴν πρέπουσαν διδαχὴν. Πολλοὶ περίεργοι παρετήρουν ἄνωθεν ἀπὸ ὀρισμένων θεωρεῖων τὸ παράδοξον θέαμα. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου ὁ κληρικὸς δίδεν εἰς τοὺς κακούργους σάκκους πλήρεις ἄρτου, ἐκείνοι δ' ἔκλεπτον ὁ εἰς τὸν σάκκον τοῦ ἄλλου.

Φιλανθρωπότητος, ὡς εἶπον, ἦτο καὶ ὁ διοικητὴς τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος εἰρητικῆς, θὰ ἐξέτεινον δὲ πλείοτερον τὸν περὶ τούτου λόγον, ἂν δὲν ἐφοδοῦμεν μήπως προσκρούσῃ εἰς τὴν ἐγνωσμένην τοῦ ἀνδρὸς μετριοφροσύνην.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναμνήσεων τούτων ἀπλοῦ περιηγητοῦ θὰ εἶπω τινὰ περὶ τῆς ἐν ὁδῷ Ἱεροσολύμων Μεγάλῃς αὐλῆς τῆς Σκωτίας (*Great Scotland*), ἥτις κεῖται ὅχι μακρὰν τοῦ παλατίου τοῦ Οὐάιτχολ, ὅπου ἔπесεν ἡ κεφαλὴ Καρόλου τοῦ Α', καὶ σχεδὸν ἀπέναντι τοῦ Ναυαρχείου. Ἐκεῖ, ἐν μικρᾷ τινὶ αὐλῇ ἀπλουστάτῃ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ὑφύεται ἀπλοῦς σκιάς, ἣν περικυκλοῦσι διάφορα οἰκοδομήματα ὅμοια πρὸς τεχνουργεῖα, εἶνε τὰ γραφεῖα τῆς ἀστυνομίας τοῦ Λονδίνου.

Ἡ ἀστυνομία δὲν ἔχει ἄντρα καὶ τρώγλας, ἀλλ' αἰθούσας, καὶ ὁμοιάζει, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπον, πρὸς τραπέζης κατὰστημα. Συλλαμβάνει δ' αὕτη κατ' ἔτος 75,000 ἀνθρώπων καὶ ἔχει τὴν ἐπιτήρησιν 400 λευγῶν ἥτοι 1600 χιλιόμετρων χώρου, δηλ. ὁδῶν, ἀγυιῶν, πλατειῶν κλ. Ὁ συνταγματάρχης Ἐδμονδ Οὐάλλκοτ Ἐνδερσων, ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ καὶ πρῶτον διευθυντῆς τῶν καταδικῶν (*convicts*) τῆς Αὐστραλίας εἶνε ὁ γενικὸς τῆς ἀστυνομίας διευθυντής. Ὡς ὁ λοχαγὸς Ἀρβεῦ, οὕτω καὶ ὁ συνταγ-

ματάρχης Ἐνδερσων εἶνε τύπος τελείου gentleman, ἔχει δὲ δύο βοηθοὺς ἢ ὑποδιευθυντάς, τὸν συνταγματάρχην Λαβαλμανδιερ καὶ τὸν λοχαγόν Ἀρρις. Κατὰ τὸ τελευταῖόν μου ταξίδιον δὲν ἐπισκέφθην τὸ κατὰστημα τῆς ἀστυνομίας, ἀλλ' ἀνεξάλειπτος διαμένει ἐν τῇ μνημῇ μου ἡ ἐντύπωσις, ἣν μοι ἐνεποίησε τὸ κατὰστημα τοῦτο πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὅτε τὸ εἶχον ἐπισκεφθῇ. Εἶχον δὲ τότε ὡς ὁδηγὸν τὸν ἰχνυλάτην τὸν καλούμενον Δρούσκοβιτς, ὃν ἔθηκεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου ὁ φιλόφρων ἀρχηγὸς τῆς δημοσίου ασφαλείας κ. Οὐίλιαμσων. Ὁ Δρούσκοβιτς εἶχεν ἄλλοτε ποτε συλληφθῇ καὶ καταδικασθῇ ὡς ἀναμιχθεὶς εἰς ὑποπτόν τινα ὑπόθεσιν. Οὗτος δὲ μᾶς ἐπέδειξεν ἐν τῷ ἀστυνομικῷ καταστήματι τὰς δικογραφίας τῶν καταδικῶν, τὰ ὥρολόγια, τὰς ἀλύσους καὶ τὰ παντοῖα κοσμήματα τὰ ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ κατατεθειμένα, ἔγκεκλεισμένα πάντα ἐν σιδηρῷ κιβωτίῳ. Ὅσα δ' ἐξ αὐτῶν δὲν ἀποδεικνύονται ὡς πρᾶγματι κλοπιμαῖα, ἀποδίδονται εἰς τοὺς καταδικῶν μετὰ τὴν λήξιν τῆς ποινῆς των.

Πρὸς τὰ ἀριστερά, ἀπὸ τῆς αὐλῆς ἀναβαίνει τις μικρὰν κλίμακα ξυλίνην, ἥτις καταλήγει εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα εἰς στενὴν μὲν, ἀλλὰ καλῶς πεφωτισμένην αἴθουσαν, ἀπὸ τῶν τοίχων τῆς ὁποίας κρέμονται παντοειδῆ ἱμάτια ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα, ἐσχισμένα, παλαιά, ἐνίοτε δὲ καὶ φέροντα κηλίδας αἵματος, ἐν ὑλοφράκτοις δὲ ἀρμαρίοις ὑπάρχουσιν ὡς ἐν μουσεῖῳ παντοῖα ὅπλα ἄλλα μὲν καινουργῇ, ἄλλα δὲ ἐφθαρμένα ἢ συντετριμμένα, μάχαιραι, πυροβόλα, πιστόλια, ἀρπάγαι, ἔτι δὲ καὶ κλειδιά, πᾶν ὅ,τι τέλος πάντων χρησιμεύει πρὸς κλοπὴν ἢ πρὸς φόνον. Ἐνταῦθα ὅπλα καὶ μηχανήματων τούτων εἶνε ἐπίσης κηλιδωμένα ἐξ αἵματος, αἱ δὲ κηλιδώσεις αὐτὰ ὁμοιάζουσι πρὸς σκωρίαν.

Ἐνταῦθα εἶνε τὸ Μουσεῖον τοῦ ἐγκλήματος. Τὰ ἀνηρτημένα ἐκεῖνα ἱμάτια εἶνε ἡ τῶν φονευθέντων ἢ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐφόρουσαν οἱ φονεῖς, καθ' ἣν ἡμέραν ἐξετέλεσαν τὸν φόνον. Ἐκεῖ εἶνε μετὰ πολλῶν ἄλλων τὸ ἱμάτιον τοῦ κληρικοῦ Οὐάτσων, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἱματίου λείπει ἐν τεμάχιον, ὅπερ εἶχεν ἀποκοπῇ καὶ δοθῇ πρὸς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν εἰς τοὺς χημικοὺς, οἵτινες διέγνωσαν μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν γενομένην ἀνάλυσιν ὅτι τὸ ἱμάτιον, ἂν καὶ εἶχε κατ' ἐπανάληψιν πλυσθῇ, διεθράχθη ὅμως ποτὲ ὑπὸ αἵματος. Ὁ αἰδέσιμος Οὐάτσων εἶχε δηλητηριάσει καὶ ἐκκοιτιάσει τὴν γυναῖκά του. Ἐκεῖ βλέπεις τὸ σχοινίον, δι' οὗ ἡ ὑπηρετρία Μαργαρίτα Διέβλαχ εἶχεν ἀποπνίξει καὶ σύρει εἰς τὸ κελλᾶριον τὴν Γαλλίδα κυρίαν τῆς κ. Ριέλ, ἥς ἡ θυγάτηρ εἶνε ἡθοποῖος. Πλὴν τοῦ σχοινίου τηροῦνται καὶ μαλλία τῆς κ. Ριέλ. Ἡ Μαργαρίτα συλληφθεῖσα ἐν Παρισίοις ὑπὸ τοῦ Δρούσκοβιτς ἐφόρει κατὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν συνελήφθη, τὴν κοκκίνην ἐ-

κείνην ἐσοῦντα καὶ τὸ λευκὸν περιλαίμιον, τὰ ὅποια ἐπίσης εὐρίσκονται ἀνηρτημένα εἰς τὸ Μουσεον. Ἀλλὰ τοῦ Μουσείου τούτου κειμήλια εἶνε τὰ πιστόλια, τὰ ἔγγραφα, αἱ ἐπιστολαὶ καὶ αἱ προκηρύξεις τῶν Φενιάνων, ἐνθα γίνεται λόγος περὶ τῆς Ἰρλανδικῆς Δημοκρατίας. Ταῦτα δὲ τὰ γραπτὰ τῶν Φενιάνων μνημεῖα εἶνε ἡ ἀκέραια ἢ εἰς τεμάχην, πλησίον δ' αὐτῶν δύναται τις νὰ ἴδῃ τὰ ἐκ τῆς πολυκαιρίας ζαρωμένα λείψανα τῶν σαρκῶν γυναικὸς διαμελισθείσης ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Οὐάινραϊτ. Παρὰ τὰ οἰκτρὰ λείψανα κεῖται καὶ τὸ ἐντυπον ἐπισκεπτῆριον τῆς ταλαίνης γυναικὸς.

Παράξενα εἶνε καὶ τὰ ἐκεῖ ἐπίσης καθωρόμενα, ὡς εἵπομεν, ὄργανα, τὰ ὅποια μεταχειρίζονται πρὸς διάρρηξιν οἱ τολμηρότεροι τῶν κλεπτῶν, μικραὶ σιδηραὶ βράδδοι δυνάμεναι νὰ βιδωθῶσι πρὸς ἀλλήλας καὶ νὰ ἀποτελέσωσι φοβερὸν μοχλὸν, σφύρα με ἰσχυρὰς μεταλλίνας λαβὰς καὶ περιτετυλιγμένα διὰ δέρματος, ὥστε νὰ μὴ κάμνωσι κρότον, ὅμοιοι δερμάτινοι ἢ καστόρινοι σάκκοι, δι' ὧν περιβάλλονται τὰ ὑποδήματα ἵνα μὴ ἀκούωνται τὰ βήματα, σχοινία, κλίμακες ἐκ σχοινίων, ψευδογένεια, τρυπητήρια κτλ.

Ἀληθῶς ὅταν τις ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ἀλλοκότου ἐκείνου Μουσείου, καταλαμβάνεται ὑπὸ συναισθήματος σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ταπεινοὺς ἐκείνους ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς policemen, οἵτινες εἶνε πραγματικοὶ καὶ ἀληθινοὶ φύλακες, καὶ φύλακες ἀγρυπνοὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν. Εἶνε δ' ἄξιοι ὅχι μόνον ἐπαίνων, ἀλλὰ καὶ θαυμασμοῦ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἵτινες διευθύνουσιν ἢ τὴν ἀστυνομίαν ἢ, ὡς δ' κ. Ἀρθεῦ, τὰς εἰρκτὰς διὰ τὰς ἀκαταβλήτους προσπάθειάς, ἃς καταβάλλουσιν εἰς τὸ νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν διὰ τῆς μετανόιας, τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὰ ἀνθρώπινα συναισθήματα, τοὺς ἀγρίους ἀληθῶς κακούργους, τοὺς περιπλανωμένους ἀνὰ τὸ ἀχανὲς Λονδίνον.

[Jules Claretie].

Σ. Κ. Σ.

Ἡ ἐπομένη ἐπιστολὴ μετεφράσθη ἐκ τῶν ἀρτίως ἐκδοθεισῶν «Ἀνεκδότων ἐπιστολῶν τοῦ Προσπερ Μεριμέ». Ἐγράψεν δὲ αὐτὴν ὁ διάσημος συγγραφεὺς τὴν 25 Ἰανουαρίου 1867 πρὸς τὴν κυρίαν **, θυγατέρα διττῶς ἐνδόξου στρατιωτικοῦ διὰ τὸ μέγα ὄνομα, ὅπερ ἔφερε, καὶ τὴν θέσιν ἣν ὁ ἴδιος κατέχεν ἐν τῇ στρατῷ.

Πικραὶ εἶνε αἱ ἀλήθειαι, τὰς ὁποίας εἶπεν ὁ Μεριμέ· ἀλλὰ μετὰ τρία ἔτη αἱ συμφοραὶ τοῦ γερμανικοῦ πολέμου καὶ τὰ τερατώδη ἔργα τῆς Κοινότητος ἀπέδειξαν ὅτι ὡς προφῆτης ἐλάλησε. Σ. τ. Δ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΠΕΡ ΜΕΡΙΜΕ

Κάνναι, τῇ 25 Ἰανουαρίου 1867.

Κυρία μου,

Ἀπαντῶ εἰς τὸ μέρος τῆς ἐπιστολῆς σας τὸ ὅποιον δὲν εἴμπορεῖ νὰ ᾖται σπουδαῖον. Μὲ λέ-

γετε νὰ γράψω περὶ τῶν ἐνεστώτων δημοσίων πραγμάτων, ὡς ἂν ἤμην ἱκανὸς νὰ γράψω ὅ,τιδήποτε. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἔχω εἰσέτι τὴν πρὸς τοῦτο δεξιότητα, ἤθελε μὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ υποβληθῶ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ψεύδεσθαι καθ' ἐκάστην, ὅπερ εἶναι ὅρος οὐ οὐκ ἀνευ πάσης πολιτικῆς συζητήσεως. Ἀνάγκη νὰ ψευδῇται τις διὰ νὰ καλύψῃ τὰ σφάλματα τῆς ἰδίας πολιτικῆς μερίδος, νὰ ψευδῇται διὰ νὰ προσβάλῃ τοὺς ἀντιπάλους, νὰ ψευδῇται ὡς καὶ διὰ νὰ εἰπῇ ὠφέλιμον ἀλήθειαν εἰς τὸ κοινόν. Ἐνὶ λόγῳ πρόκειται περὶ ἔργου, ὅπερ μὲ ἀηδιάζει. Τῇ βοηθείᾳ ψευδολογιῶν ἐρεθίζουσι τὸν λαὸν τοῦτον, ὅστις κατ' ἐμὲ εἶναι ἐξαιρετικῶς ἀνεπιτήδεις πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν αὐτοδιοίκησιν.

Πάντες ἔχομεν μερίστην ἀπέχθειαν πρὸς πᾶσαν πρωτοβουλίαν, διότι φοβούμεθα τὴν εὐθύνην ὅσοι δὲ ἔχουσι πρωτοβουλίαν, μᾶς προσβάλλουσι, καθὼ πλεηγώνοντες τὴν ματαιοφροσύνην ἡμῶν. Νομίζομεν ὅτι εἰσὶν εὐφύστεροι ἡμῶν, ἄρα δέον νὰ προσπαθήσωμεν νὰ καταρρίψωμεν πᾶν ὅ,τι ἐπιχειροῦσι. Τί νὰ κάμῃ τις διὰ λαὸν οἷος ὁ ἡμέτερος; Τί ἄλλο παρὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ὑπάγῃ κατὰ διαβόλου, πρὸς ὃν εἰλικρινῶς πείθομαι ὅτι βαίνομεν μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος.

Ταῦτα πάντα μὲ θλίβουσιν, ἀλλὰ δὲν βλέπω τὴν θεραπείαν.

ΠΡΟΣΠΕΡ ΜΕΡΙΜΕ

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δονικὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΟ

[Μετᾶφρασις Γ. Ζωχιού.]

314.

Ἡ ἄκρα ἡδονή, ἣν αἰσθανόμεθα περιαιυτολογούντες, ἔπρεπε νὰ διεγείρῃ ἐν ἡμῖν τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι οὐδόλως ἡδύνονται αἱ ἀκούοντες ἡμᾶς.

315.

Ἡ αἰτία, ἣ συνήθως ἀποτρέπουσα ἡμᾶς ἀπὸ πάσης πρὸς τοὺς φίλους ἡμῶν ἀποκαλύψεως τῶν μυχῶν τῆς ἡμετέρας καρδίας, δὲν εἶναι ἡ πρὸς αὐτοὺς, ἀλλ' ἡ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπιστία.

316.

Οἱ ἀσθενοὺς χαρακτῆρος ἄνθρωποι δὲν δύνανται νὰ ᾖται εἰλικρινεῖς.

317.

Μέγα δὲν εἶναι δυστύχημα τὸ εὐεργετεῖν ἀχαρίστους, ἀλλ' ἀφόρητος εἶναι ἡ πρὸς ἄνθρωπον ἀχρεῖον ὑποχρέωσις.

318.

Ἰπάρχουσι καὶ τῆς παραφροσύνης θεραπευτικὰ φάρμακα, ἀλλ' οὐδεὶς εὐρίσκεται τρόπος διορθώσεως νοῦς διεστραμμένου.

319.

Δὲν δύναται τις νὰ τηρήσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀκμαῖα τὰ πρὸς τοὺς φίλους καὶ τοὺς εὐεργέτας αὐτοῦ ὀφειλόμενα αἰσθήματα, ὅταν χω-